॥ तैत्तिरीय संहिता॥

॥प्रथमः प्रश्नः॥

॥ तैत्तिरीयसंहितायां सप्तमकाण्डे प्रथमः प्रश्नः॥

प्रजनंनु अयोतिंरि ग्रिर्वेवतां ना अयोतिं विराद्धन्दं सा अयोतिं विराद्धाचे उग्नौ सं तिष्ठते विराजिम् भि सम्पंद्यते तस्मा- त्त अयोतिं रुच्यते हो स्तोमौ प्रातः सवनं वहतो यथा प्राणश्चापानश्च हो माध्यं दिन् सवनं यथा चर्ल्युश्च श्रोत्रं च हो तृतीय सवनं यथा वाक्रं प्रतिष्ठा च पुरुष सम्मितो वा पृष यज्ञो ऽस्थूं रिः॥१॥

यथा वाक्र प्रात्षा च पुरुषसाम्मता वा पूष यज्ञाऽस्थारः॥१॥
यं कामं कामयंते तमेतेनाभ्यंश्जते सर्व्ड् ह्यस्थूंरिणाभ्यश्जते
ऽग्निष्टोमेन वे प्रजापंतिः प्रजा असृजत् ता अग्निष्टोमेनैव
पर्यगृह्णात्तासाम्परिगृहीतानामश्वत्रोऽत्यंप्रवत् तस्यांनुहाय्
रेत् आदंत्त तद्गंदंभे न्यंमार्द्वस्माद्गदंभो द्विरेता अथो
आहुर्वडंबायां न्यंमार्डिति तस्माद्वडंबा द्विरेता अथो
आहुरोषंधीषु॥२॥

न्यंमार्डिति तस्मादोषंध्योऽनंभ्यक्ता रेभन्त्यथों आहुः प्रजासु न्यंमार्डिति तस्माँद्यमौ जांयेते तस्मांदश्वत्रो न प्र जांयत् आत्तरेता हि तस्मौद्धर्हिष्यनंबक्कृप्तः सर्ववेदसे वां सहस्रे वावंक्कृप्तोऽति ह्यप्रंवत् य एवं विद्वानंग्निष्टोमेन् यजंते प्राजांताः प्रजा जनयंति परि प्रजांता गृह्णाति तस्मादाहुर्ज्येष्ठयज्ञ इतिं॥३॥

प्रजापंतिर्वाव ज्येष्टः स ह्येतेनाग्रेऽयंजत प्रजापंतिरकामयत् प्र जांयेयेति स मृंख्तस्त्रिवृतं निरंमिमीत् तम्प्रि-र्देवतान्वंसृज्यत गायत्री छन्दो रथंत्र सामं ब्राह्मणो मनुष्याणाम् उः पंशूनान्तस्मात्ते मुख्यां मुख्तो ह्यसृंज्यन्तोरंसो बाहुभ्यां पश्चद्रशं निरंमिमीत् तमिन्द्रो देवतान्वंसृज्यत त्रिष्टुप्छन्दो बृहत्॥४॥

सामं राज्ञन्यों मनुष्यांणामिवः पशूनान्तस्मात्ते वीर्यांवन्तो वीर्यां द्धासृंज्यन्त मध्यतः संप्तद्वशं निरंमिमीत् तं विश्वं देवा देवता अन्वंसृज्यन्त जगंती छन्दों वैरूप साम् वैश्यों मनुष्यांणां गावः पशूनान्तस्मात्त आद्यां अन्नधाना- द्धासृंज्यन्त तस्माद्भ्या रंसोऽन्येभ्यो भूयिष्ठा हि देवता अन्वसृंज्यन्त पत्त एंकवि र्शं निरंमिमीत् तमंनुष्टुप्छन्दः [5[]

अन्वंसृज्यत वैराज॰ सामं शूद्रो मंनुष्यांणामश्वः

पश्नान्तस्मात्तौ भूतसंक्रामिणावश्वंश्च शूद्रश्च तस्माँच्छूद्रो यज्ञेऽनंबक्क्षप्तो न हि देवता अन्वसृंज्यत तस्मात्पादावुपं जीवतः पत्तो ह्यसृंज्येताम्प्राणा वै त्रिवृदंर्धमासाः पश्चदशः प्रजापंतिः सप्तदशस्त्रयं इमे लोका असावांदित्य एंकवि॰श एतस्मिन्वा एते श्रिता एतस्मिन्प्रतिष्ठिता य एवं वेदैतस्मिन्नेव श्रंयत एतस्मिन्प्रतिं तिष्ठति॥६॥

अर्स्थूरिरोषंधीषु ज्येष्ठयुज्ञ इतिं बृहदंनुष्टुप्छन्दः प्रतिष्ठिता नवं च॥१॥॥———[१]

प्रातः सवने वै गांयत्रेण छन्दंसा त्रिवृते स्तोमांय ज्योतिर्दधंदेति त्रिवृतां ब्रह्मवर्चसेनं पश्चदशाय ज्योतिर्दधंदेति पश्चदशेनौजंसा वीर्येण सप्तदशाय ज्योतिर्दधंदेति सप्तदशेनं प्राजापत्येनं प्रजनंनेनैकविश्शाय ज्योतिर्दधंदेति स्तोमं एव तथ्स्तोमांय ज्योतिर्दधंदेत्यथो स्तोमं एव स्तोमंमभि प्र णंयति यावंन्तो वै स्तोमास्तावंन्तः कामास्तावंन्तो लोकास्तावंन्ति ज्योती रेष्येतावंत एवं स्तोमानेतावंतः कामानेतावंतो लोकानेतावंन्ति ज्योती श्रेष्यवं रुन्द्धे॥ ७॥

तावंन्तो लोकास्त्रयोंदश च॥२॥॥_____

ब्रह्मवादिनों वदन्ति स त्वै यंजेत योंऽग्निष्टोमेन

यजंमानोऽथ सर्वस्तोमेन यजेतेति यस्यं त्रिवृतंमन्तर्यन्तिं प्राणाः स्तस्यान्तर्यन्ति प्राणेषु मेऽप्यंसदिति खलु वै यज्ञेन यजंमानो यजते यस्यं पश्चद्रशमंन्तर्यन्तिं वीर्यं तस्यान्तर्यन्ति वीर्यं मेऽप्यंसदिति खलु वै यज्ञेन यजंमानो यजते यस्यं सप्तदशमंन्तर्यन्तिं॥८॥

प्रजां तस्यान्तर्यन्ति प्रजायाम्मेऽप्यंस्दिति खलु वै यज्ञेन यजंमानो यजते यस्यैकविश्शमंन्तर्यन्तिं प्रतिष्ठां तस्यान्तर्यन्ति प्रतिष्ठायाम्मेऽप्यंस्दिति खलु वै यज्ञेन् यजंमानो यजते यस्यं त्रिण्वमंन्तर्यन्त्यृत्श्श्च तस्यं नख्यत्रियां च विराजंमन्तर्यन्त्यृतुषु मेऽप्यंसन्नख्यत्रियांयां च विराजीतिं॥९॥

खलु वै यज्ञेन यजंमानो यजते यस्यं त्रयस्त्रिष्शमंन्त्रयन्तिं देवतास्तस्यान्तर्यन्ति देवतांसु मेऽप्यंसदिति खलु वै यज्ञेन यजंमानो यजते यो वै स्तोमानामव्मम्पंरमतां गच्छंन्तं वेदं पर्मतांमेव गंच्छति त्रिवृद्वै स्तोमानामव्म- स्त्रिवृत्पंर्मो य एवं वेदं पर्मतांमेव गंच्छति॥१०॥ स्मद्रशमंन्तुर्यन्तिं विराजीति चतुंश्चत्वारि शच॥ ॥ [३]

अङ्गिरसो वै स्त्रमांसत् ते सुंवर्गं लोकमांयन्तेषा हिविष्मा श्रेश्व हिविष्कृचांहीयेतान्तावंकामयेता स् सुवर्गं लोकमिंयावेति तावेतं द्विरात्रमंपश्यतान्तमाहंरतान्तेनांयजेतान्त वै तौ सुंवर्गं लोकमेतां य एवं विद्वान्द्विरात्रेण यजंते सुवर्गमेव लोकमेति तावेताम्पूर्वेणाऽह्वाऽगंच्छतामुत्तंरेण॥११॥

अभिष्ठवः पूर्वमहंभवित गित्रक्तंर्अयोतिष्टोमोऽग्निष्टोमः पूर्वमहंभवित तेज्ञस्तेनावं रुन्द्धे सर्वस्तोमोऽतिरात्र उत्तंर्ष्ट् सर्वस्यात्र्ये सर्वस्यावंरुद्धे गायत्रम्पूर्वेहुन्थ्सामं भवित तेजो व गांयत्री गांयत्री ब्रह्मवर्चसन्तेजं एव ब्रह्मवर्चस- मात्मन्धंते त्रेष्टुंभमुत्तंर् ओजो व वीर्यं त्रिष्टुगोजं एव वीर्यमात्मन्धंते रथंत्रम्पूर्वे॥१२॥

अह्न्थ्सामं भवतीयं वै रंथंत्रम्स्यामेव प्रतिं तिष्ठति बृहदुत्तंरेऽसौ वै बृहद्मुष्यांमेव प्रतिं तिष्ठति तदांहुः के जगती चानुष्टुप्चेति वैखान्सम्पूर्वेऽह्न्थ्सामे भवति तेन जगत्यै नैतिं षोड्रश्युत्तंरे तेनानुष्टुभो-ऽथांहुर्यथ्संमानेंऽ धमासे स्यातांमन्यत्रस्याह्नों वीर्यमनुं पद्येतेत्यंमावास्यांयाम्पूर्वमहंभंवत्युत्तंरस्मिन्नुत्तंरन्नानैवाधंमासयौ नानांवीर्ये भवतो ह्विष्मंन्निधन्म्पूर्वमहंभंवति हविष्कृन्निधन्मुत्तंर्

उत्तरेण रथन्त्रस्पूर्वेऽन्वेकंवि॰शतिश्च॥॥———[४] आपो वा इदमग्रे सलिलमांसीत्तस्मिन्प्रजापंतिर्वायुर्भूत्वाचंरत

जापा वा इदमग्र साल्लमासातास्मन्यजापातवायुमूत्वाचर्त इमामंपश्यत्तां वंराहो भूत्वाहंर्त्तां विश्वकंर्मा भूत्वा व्यंमाट्रथ्साप्रंथत् सा पृंथिव्यंभवृत्तत्पृंथिव्ये पृंथिवित्वन्तस्यामश्रा स देवानंसृजत् वसूत्रुद्रानांदित्यान्ते देवाः प्रजापंतिमब्रुवन्प्र जांयामहा इति सौंऽब्रवीत्॥१४॥

यथाहं युष्मा १ स्तप्सासृं ६ येवं तपंसि प्रजनंनिमच्छ ध्विमित् तेभ्यो ऽग्निमायतंनम्प्रायंच्छ देतेनायतंनेन श्राम्यतेति तें-ऽग्निनायतंनेनाश्राम्यन्ते संवध्सर एकां गामंसृजन्त तां वसुंभ्यो रुद्रेभ्यं आदित्येभ्यः प्रायंच्छ न्नेता १ रंख्यध्विमिति तां वसंवो रुद्रा आदित्या अंरख्यन्त सा वसुंभ्यो रुद्रेभ्यं आदित्येभ्यः प्राजांयत् त्रीणिं च॥१५॥

श्तानि त्रयंस्त्रि शतं चाथ सैव संहस्रतम्यंभवते देवाः प्रजापंतिमब्रुवन्थ्सहस्रेण नो याज्येति सौंऽग्निष्टोमेन् वसूनयाजयत्त इमं लोकमंजयन्तचांददुः स उक्थ्येन रुद्रानंयाजयत्तें ऽन्तरिंख्यमजयन्तचांददुः सोंऽतिरात्रेणां-दित्यानंयाजयत्तें ऽमुं लोकमंजयन्तचांददुस्तद्न्तरिंख्यम्॥१६॥

व्यवैँर्यत् तस्माँद्रुद्रा घातुंका अनायत्ना हि तस्मांदाहुः शिथिलं वे मध्यममहंस्त्रिरात्रस्य वि हि तद्वेर्यतेति त्रेष्टुंभम्मध्यमस्याह् आज्यंम्भवति संयानांनि सूक्तानि शश्सित षोड्शिनश्रं शश्सत्यह्रो धृत्या अशिथिलम्भावाय् तस्माँत्रिरात्रस्याँग्निष्टोम एव प्रथममहंः स्यादथोक्थ्योऽथांतिरात्र एषां लोकानां विधृत्यै त्रीणिंत्रीणि श्तान्यंनूचीनाहमव्यंवच्छिन्नानि ददाति॥१७॥

पृषां लोकानामनु संतंत्यै दशतं न विच्छिंन्द्याद्विराजं नेद्विच्छिनदानीत्यथ् या संहस्रतम्यासीत्तस्यामिन्द्रंश्च विष्णुंश्च व्यायंच्छेता स् स इन्द्रों ऽमन्यतानया वा इदं विष्णुंः सहस्रं वर्क्ष्यत् इति तस्यांमकल्पेतान्द्विभांग् इन्द्रस्तृतींये विष्णुस्तद्वा एषाभ्यनूंच्यत उभा जिंग्यथुरिति तां वा प्तामच्छावाकः॥१८॥

पुव शर्स्सत्यथ् या संहस्रतमी सा होत्रे देयेति होतांरं वा अभ्यतिरिच्यते यदंतिरिच्यते होतानांतस्यापयिता- थांहुरुन्नेत्रे देयेत्यतिंरिक्ता वा एषा सहस्रस्यातिंरिक्त उन्नेतर्त्विजामथांहुः सर्वेभ्यः सद्स्येभ्यो देयेत्यथांहुरुदाकृत्या सा वशं चरेदित्यथांहुर्ब्रह्मणे चाग्नीधे च देयेतिं॥१९॥

द्विभागम्ब्रह्मणे तृतीयम्ग्रीधं ऐन्द्रो वै ब्रह्मा वैष्ण्वौ-ऽग्नीद्यथैव तावकंल्पेतामित्यथांहुर्या कंल्याणी बंहुरूपा सा देयेत्यथांहुर्या द्विरूपोभ्यतंपनी सा देयेति सहस्रंस्य परिगृहीत्यै तद्वा एतथ्सहस्रस्यायंन सहस्रं स्तोत्रीयौः सहस्रं दिख्यंणाः सहस्रंसम्मितः सुवर्गो लोकः सुवर्गस्यं लोकस्याभिजिंत्यै॥२०॥

अब्र्वीच् तद्निरिख्यन्ददात्यच्छावाकश्च देयेति स्प्तचंत्वारिश्चिमपाम [५]
सोमो वै स्हस्नंमिविन्दत्तिमिन्द्रोऽन्वंविन्दत्तौ यमो
न्यागंच्छुत्तावंब्रवीदस्तु मेऽत्रापीत्यस्तु ही ३ इत्यंब्र्ताश्च स
यम एकंस्यां वीर्यम्पर्यपश्यिद्यं वा अस्य सहस्रंस्य
वीर्यम्बिभृतीति तावंब्रवीदियम्ममास्त्वेतद्युवयोरिति
तावंब्र्ताश्च सर्वे वा एतदेतस्यां वीर्यम्॥२१॥
परि पश्यामोऽश्शमा हंरामहा इति तस्यामश्शमाहंरन्त

ताम्प्सु प्रावेशय्न्थ्सोमायोदेहीति सा रोहिंणी पिङ्ग्लैकंहायनी रूपं कृत्वा त्रयंस्त्रिश्शता च त्रिभिश्चं शतैः सहोदैत्तस्माद्रोहिंण्या पिङ्ग्लयैकंहायन्या सोमंं क्रीणीयाद्य एवं विद्वान्रोहिंण्या पिङ्ग्लयैकंहायन्या सोमं क्रीणाति त्रयंस्त्रिश्शता चैवास्यं त्रिभिश्चं॥२२॥

श्तैः सोमंः क्रीतो भंवित सुक्रीतेन यजते ताम्प्सु प्रावेशयित्रन्द्रांयोदेहीति सा रोहिणी लक्ष्मणा पंष्ठौही वार्त्रघ्री रूपं कृत्वा त्रयंस्त्रि शता च त्रिभिश्चं श्तैः सहोदैत्तस्माद्रोहिणीं लक्ष्मणाम्पष्ठौहीं वार्त्रघ्रीं दद्याद्य पुवं विद्वान्नोहिणीं लक्ष्मणाम्पष्ठौहीं वार्त्रघ्रीं ददांति त्रयंस्त्रि शचैवास्य त्रीणि च श्तानि सा दत्ता॥२३॥

भ्वति ताम्प्सु प्रावेशयन् यमायोदेहीति सा जरंती मूर्खा तंज्जघन्या रूपं कृत्वा त्रयंस्त्रिश्शता च त्रिभिश्चं शतैः सहोदेत्तस्माज्ञरंतीम्मूर्खां तंज्जघन्यामंनुस्तरंणीं कुर्वीत् य एवं विद्वाञ्जरंतीम्मूर्खां तंज्जघन्यामंनुस्तरंणीं कुरुते त्रयंस्त्रिश्शचैवास्य त्रीणि च शतानि सामुष्मिं ह्याँके भंवति वागेव संहस्रत्मी तस्मात्॥२४॥ वरो देयः सा हि वरंः सहस्रंमस्य सा दत्ता भंवति तस्माद्वरो न प्रतिगृह्यः सा हि वरंः सहस्रंमस्य प्रतिगृहीत-भवतीयं वर् इतिं ब्र्यादथान्याम्ब्र्यादियम्ममेति तथांस्य तथ्सहस्रमप्रंतिगृहीतम्भवत्युभयतप्नी स्यात्तदांहुरन्यत- प्नी स्यांथ्सहस्रंम्परस्तादेतमिति यैव वरंः॥२५॥

कुल्याणी रूपसंमृद्धा सा स्यात्सा हि वरः समृद्धौ तामृत्तरेणाग्नीप्रम्पर्याणीयाहवनीयस्यान्ते द्रोणकलृशमवे प्रापयेदा जिप्र कुलशंम्मह्युरुधारा पर्यस्वत्या त्वां विश्वन्त्विन्दंवः समुद्रमिव सिन्धवः सा मां सहस्र आ भंज प्रजयां प्शुभिः सह पुनुमां विशताद्र्यिरिति प्रजयैवैनंम्पृशुभी रय्या सम्॥२६॥

अर्ध्यति प्रजावांन्पशुमात्रंयिमान्भंवति य एवं वेद तयां सहाग्नींभ्रम्परेत्यं पुरस्तांत्प्रतीच्यां तिष्ठंन्त्यां जुहुयादुभा जिंग्यथुर्न परां जयेथे न परां जिग्ये कत्रश्चनैनों। इन्द्रंश्च विष्णो यदपंस्पृधेथां त्रेधा सहस्रं वि तदैरयेथामितिं त्रेधाविभक्तं वै त्रिंरात्रे सहस्रं साहस्रीमेवैनां करोति सहस्रंस्यैवैनाम्मात्राम्॥२७॥

करोति रूपाणि जुहोति रूपेरेवैना समर्धयित तस्यां उपोत्थाय कर्णमा जंपेदिडे रन्तेऽदिते सरंस्वति प्रिये प्रेयंसि महि विश्रुंत्येतानि ते अघ्निये नामांनि सुकृतंम्मा देवेषुं ब्रूतादिति देवेभ्यं पुवैनमा वेंदयत्यन्वेनं देवा बुंध्यन्ते॥२८॥

पुतदेतस्यां वीर्यमस्य त्रिभिश्चं दत्ता संहस्रतमी तस्मादेव वरः सम्मात्रामेकान्नचंत्वारिष्शाचं॥६॥॥[

सहस्रतम्यां वै यजमानः सुवर्गं लोकमेति सैन र सुवर्गं लोकं गंमयति सा मां सुवर्गं लोकं गंमयेत्यांह सुवर्गमेवैनं लोकं गंमयति सा मा ज्योतिष्मन्तं लोकं गंमयेत्यांह ज्योतिष्मन्तमेवैनं लोकं गंमयति सा मा सर्वान्युण्यां-ल्राँकान्गंमयेत्यांह सर्वानेवैनम्युण्यां ल्राँकान्गंमयति सा॥२९॥

मा प्रतिष्ठां गंमय प्रजयां पृशुभिः सह पुनमां विंशताद्रियिरितिं प्रजयैवैनंम्पृशुभी र्य्याम्प्रतिं ष्ठापयित प्रजावान्पशुमात्रियमान्भवित् य एवं वेद् ताम्ग्रीधे वा ब्रह्मणे वा होत्रे वोद्गात्रे वाष्ट्र्यवे वा दद्यात्सहस्रंमस्य सा दत्ता भवित सहस्रंमस्य प्रतिगृहीतम्भवित् यस्तामविद्वान्॥३०॥

प्रतिगृह्णाति ताम्प्रति गृह्णीयादेकांसि न सहस्रमेकां त्वा भूताम्प्रति गृह्णामि न सहस्रमेकां मा भूता विश मा

सहस्रमित्येकांमेवैनां भूताम्प्रति गृह्णाति न सहस्रं य एवं वेदं स्योनासि सुषदां सुशेवां स्योना मा विंश सुषदा मा विंश सुशेवा मा विंश॥३१॥

इत्यांह स्योनैवैन १ सुषदां सुशेवां भूता विंशति नैन १ हिनस्ति ब्रह्मवादिनों वदन्ति सहस्रं १ सहस्रतम्यन्वेती ३ संहस्रत्मी १ सहस्रा ३ मिति यत्प्राचीमुथ्मुजेथ्सहस्र १ सहस्रतम्यन्वियात्तथ्सहस्रं मप्रज्ञात्र १ सुंवर्गं लोकं न प्र जानीयात्प्रतीचीमुथ्मृंजिति ता १ सहस्रमन्ं पूर्यावर्तते सा प्रंजान्ती सुंवर्गं लोकमेति यजंमानम्भ्युथ्मृंजिति ख्यिप्रे सहस्रम्प्र जांयत उत्तमा नीयते प्रथमा देवान्गंच्छिति॥३२॥

लोकान्यंमयति साविद्वान्थ्सुशेवा माविश् यजेमानुन्द्वादेश च॥७॥॥————[७]

अत्रिरददादौर्वाय प्रजाम्पुत्रकांमाय स रिरिचानों ऽमन्यत् निर्वींर्यः शिथिलो यातयांमा स एतं चंतूरात्रमंपश्यत् तमाहंरत्तेनांयजत् ततो वै तस्यं चत्वारों वीरा आजांयन्त् सुहोता सूँद्राता स्वंध्वर्युः सुसंभेयो य एवं विद्वा १ श्चंतूरात्रेण यजंत आस्यं चत्वारों वीरा जांयन्ते सुहोता सूँद्राता स्वंध्वर्युः सुसंभेयो ये चंतुर्वि १ शाः पर्वमाना ब्रह्मवर्च्सं तत्॥ ३३॥

य उद्यन्तः स्तोमाः श्रीः सात्रिई श्रद्धादेवं यर्जमानं चत्वारि वीर्याणि नोपानमन्तेजं इन्द्रियम्ब्रह्मवर्चसमृन्नाद्यक्ष स एता श्र्यतुरश्चतुष्टोमान्थ्योमानपश्यत्तानाहं रत्ते रेयजत् तेजं एव प्रथमनावां रुन्द्वेन्द्रियं द्वितीयेन ब्रह्मवर्चसं तृतीयेनान्नाद्यं चतुर्थेन य एवं विद्वा श्र्यतुरश्चतुष्टोमान्थ्योमानाहरित् तैर्यजते तेजं एव प्रथमनावं रुन्द्व इन्द्रियं द्वितीयेन ब्रह्मवर्चसं तृतीयेनान्नाद्यं चतुर्थेन यामेवात्रिर्ऋद्धिमार्भोत्तामेव यर्जमान ऋश्नोति॥३४॥

तत्तेजं पुवाष्टादंश च॥८॥॥———[८]

ज्मदंग्निः पृष्टिकामश्चतूरात्रेणांयजत् स एतान्योषार्थं अपुष्यत्तस्मांत्पितृतौ जामदिग्नियौ न सं जानाते एतानेव पोषांन्पुष्यित् य एवं विद्वारश्चंतूरात्रेण यजंते पुरोडाशिन्यं उपसदो भवन्ति पशवो वै पुरोडाशाः पशूनेवावं रुन्द्धेऽत्रं वै पुरोडाशोऽत्रंमेवावं रुन्द्धेऽत्रादः पंशुमान्नंवित् य एवं विद्वारश्चंतूरात्रेण यजंते॥३५॥

ज्ञमदंग्निर्ष्टाचंत्वारि १शत्॥ १॥ ॥------

3

संवथ्सरो वा इदमेकं आसीत्सोऽकामयत्त्र्न्थ्सृंज्येति स एतम्पंश्चरात्रमंपश्यत्तमाहंर्त्तेनांयजत् ततो वै स ऋतूनंसृजत् य एवं विद्वान्पंश्चरात्रेण यजंते प्रैव जांयते त ऋतवंः सृष्टा न व्यावंतन्त त एतम्पंश्चरात्रमंपश्यन् तमाहंर्न्तेनांयजन्त ततो वै ते व्यावंतन्त॥३६॥

य एवं विद्वान्पंश्चरात्रेण यजंते वि पाप्मना भ्रातृं व्येणा वर्तते सार्वसेनिः शौचेयोऽकामयत पशुमान्थ्स्यामिति स एतम्पंश्चरात्रमाहंर्त्तेनांयजत ततो वै स सहस्रंम्पशून्प्राप्नोद्य एवं विद्वान्पंश्चरात्रेण यजंते प्र सहस्रंम्पशूनांप्रोति बब्रः प्रावांहणिरकामयत वाचः प्रविदिता स्यामिति स एतम्पंश्चरात्रमा॥३७॥

अह्रतेनांयजत् ततो वै स वाचः प्रंविद्ताभंवद्य एवं विद्वान्पंश्चरात्रेण् यजंते प्रविद्तिव वाचो भंवत्यथों एनं वाचस्पतिरित्यांहुरनांप्तश्चतूरात्रोऽतिरिक्तः षड्रात्रोऽथ वा एष संम्प्रति यज्ञो यत्पंश्चरात्रो य एवं विद्वान्पंश्चरात्रेण् यजंते सम्प्रत्येव यज्ञेनं यजते पश्चरात्रो भंवति पश्च वा ऋतवंः संवथ्सरः॥३८॥ ऋतुष्वेव सं वथ्मरे प्रति तिष्ठत्यथो पश्चांख्यरा पृङ्किः पाङ्को यज्ञो यज्ञमेवावं रुन्द्धे त्रिवृदंग्निष्टोमो भविति तेजं एवावं रुन्द्धे पश्चद्रशो भवितीन्द्रियमेवावं रुन्द्धे सप्तद्रशो भवत्यन्नाद्यस्यावंरुद्धा अथो प्रैव तेनं जायते पश्चिव्र्शों-ऽग्निष्टोमो भविति प्रजापंतरात्ये महाव्रतवांनन्नाद्यस्यावंरुद्धी विश्वजिथ्मवंपृष्ठोऽतिरात्रो भविति सर्वस्याभिजिंत्यै॥३९॥

ते व्यावंर्तन्त प्रविद्ता स्यामिति स पुतम्प्रंश्चरात्रमा सं वथ्सरोंऽभिजिंत्यै॥10॥॥ [१०]

देवस्यं त्वा सिवतुः प्रंसवेंऽिश्वनोंर्बाहुभ्यां पूष्णो हस्तांभ्यामा दंद इमामंगृभ्णत्रश्नामृतस्य पूर्व आयुंषि विद्येषु क्व्या। तयां देवाः सुतमा बंभूवुर्ऋतस्य सामंन्थ्यरमारपंन्ती। अभिधा असि भुवंनमिस यन्तासि धर्तासि सोंऽिग्नं वैश्वानर सप्रंथसं गच्छ स्वाहांकृतः पृथिव्यां यन्ता राड्यन्तासि यमंनो धर्तासि धरुणंः कृष्ये त्वा ख्येमाय त्वा रय्ये त्वा पोषांय त्वा पृथिव्ये त्वान्तिरंख्याय त्वा दिवे त्वां स्ते त्वासंते त्वाद्यस्त्वौषंधीभ्यस्त्वा विश्वेंभ्यस्त्वा भूतेभ्यः॥४०॥

धुरुणुः पृञ्जवि श्यातिश्च॥11॥॥_____

-[88]

विभूर्मात्रा प्रभूः पित्राश्वीऽसि हयोऽस्यत्योऽसि नरोऽस्यर्वासि सप्तिरिस वार्ज्यसि वृषांसि नृमणां असि ययुर्नामांस्यादित्यानाम्पत्वान्विद्युग्नये स्वाहा स्वाहें प्रजापंतये स्वाहा विश्वेभ्यो देवेभ्यः स्वाहा सर्वाभ्यो देवेतांभ्य इह धृतिः स्वाहेह विधृतिः स्वाहेह रन्तिः स्वाहेह रमंतिः स्वाहा भूरंसि भुवे त्वा भव्याय त्वा भविष्यते त्वा विश्वेभ्यस्त्वा भूतेभ्यो देवां आशापाला पृतं देवेभ्योऽश्वम्मेधाय प्रोख्यितं गोपायत॥४१॥

रन्तुः स्वाह्। द्वावि १ शतिश्व॥12॥॥**————[१२**]

आयेनाय स्वाहा प्रायंणाय स्वाहाँ द्वावाय स्वाहो द्वेताय स्वाहां शूकाराय स्वाहा शूकृताय स्वाहा पर्णायिताय स्वाहा-ऽऽपर्लायिताय स्वाहाऽऽवल्गेते स्वाहां परावल्गेते स्वाहां-ऽऽयते स्वाहां प्रयते स्वाहा सर्वस्मै स्वाहां॥४२॥

आर्यनायोत्तरमापलांयिताय षड्विर्श्शितिः॥13॥॥———[१३]

अग्नये स्वाहा सोमाय स्वाहा वायवे स्वाहापाम्मोदाय स्वाहा सिवेत्रे स्वाहा सर्रस्वत्यै स्वाहेन्द्राय स्वाहा बृह्स्पतंये स्वाहां मित्राय स्वाहा वर्रुणाय स्वाहा सर्वस्मै स्वाहा॥ 43॥

पृथिव्यै स्वाहाऽन्तरिंख्याय स्वाहां दिवे स्वाहा सूर्याय स्वाहां चुन्द्रमंसे स्वाहा नख्यंत्रेभ्यः स्वाहा प्राच्ये दिशे स्वाहा दिखंणायै दिशे स्वाहाँ प्रतीच्यें दिशे स्वाहोदींच्ये दिशे स्वाहोध्वीयै दिशे स्वाहां दिग्भ्यः स्वाहांऽ- वान्तरदिशाभ्यः स्वाहा समाभ्यः स्वाहां शुरद्धः स्वाहां ऽहोरात्रेभ्यः स्वाहां-ऽर्धमासेभ्यः स्वाहा मासेभ्यः स्वाहर्तुभ्यः स्वाहां संवथ्सराय

स्वाहा सर्वस्मै स्वाहाँ॥ 44॥

अग्नये स्वाह्य सोमांय स्वाहां सिवते स्वाह्य सरस्वत्यै स्वाहां पूष्णे स्वाहा बृह्स्पतंये स्वाहाऽपाम्मोदांय स्वाहां वायवे स्वाहां मित्राय स्वाहा वरुणाय स्वाहा सर्वस्मै स्वाहां॥ 451

पृथिव्यै स्वाहाऽन्तरिंख्याय स्वाहां दिवे स्वाहाऽग्नये स्वाहा सोमांय स्वाहा सूर्याय स्वाहां चुन्द्रमंसे स्वाहाऽह्वे स्वाहा रात्रिये स्वाह्जवे स्वाहां साधवे स्वाहां सुख्यित्ये स्वाहां ख्युधे स्वाहांऽऽशितिम्ने स्वाहा रोगांय स्वाहां हिमाय स्वाहां शीताय स्वाहांऽऽत्पाय स्वाहाऽरंण्याय स्वाहां सुवर्गाय स्वाहां लोकाय स्वाहा सर्वस्मै स्वाहां॥ 46॥

[0

भुवों देवानां कर्मणापसर्तस्यं पृथ्यांसि वसुंभिर्देविभिर्देवतंया गायत्रेणं त्वा छन्दंसा युनज्मि वसन्तेनं त्वर्तुनां हिविषां दीख्ययामि रुद्रेभिर्देविभिर्देवतंया त्रैष्टुंभेन त्वा छन्दंसा युनज्मि ग्रीष्मेणं त्वर्तुनां हिविषां दीख्ययाम्यादित्येभिं- देविभिर्देवतंया जागंतेन त्वा छन्दंसा युनज्मि वर्षाभिंस्त्वर्तुनां हिविषां दीख्ययामि विश्वंभिर्देविभिर्देवत्यानुष्टुभेन त्वा छन्दंसा युनज्मि॥४७॥

श्रारदौ त्वर्तुनां ह्विषां दीख्ययाम्यिङ्गिरोभिर्देविभिर्देवतंया पाङ्केन त्वा छन्दंसा युनिज्म हेमन्तिशिशिराभ्यौं त्वर्तुनां ह्विषां दीख्ययाम्याहं दीख्यामंरुहमृतस्य पत्नीं गायत्रेण छन्दंसा ब्रह्मणा चर्तर सत्येऽधार सत्यमृतेऽधाम्। महीमू षु सुत्रामांणिम्ह धृतिः स्वाहेह विधृतिः स्वाहेह रन्तिः स्वाहेह रमंतिः स्वाहाँ॥ 48॥

ईङ्काराय स्वाहेङ्कृताय स्वाहा ऋन्दंते स्वाहांऽवऋन्दंते स्वाहा प्रोथंते स्वाहां प्रप्रोथंते स्वाहां गृन्थाय स्वाहां प्राताय स्वाहां प्राणाय स्वाहां व्यानाय स्वाहांऽपानाय स्वाहां संदीयमानाय स्वाहा संदिताय स्वाहां विचृत्यमानाय स्वाहा विचृत्ताय स्वाहां पलायिष्यमाणाय स्वाहा पलायिताय स्वाहां पलायिष्यमाणाय स्वाहां पलायिताय स्वाहां निवेक्ष्यते स्वाहां निविश्वमानाय स्वाहां निवश्वमानाय स्वाहां निवश्वमाय स्वाहां निवश्वमाय स्वाहां निवश्वमाय स्वाहां निवश्वमाय स्वाहां

आसिष्यते स्वाहांऽऽसींनाय स्वाहांऽऽसिताय स्वाहां निपथ्स्यते स्वाहां निपद्यंमानाय स्वाहां निपंन्नाय स्वाहां शियष्यते स्वाहां शयांनाय स्वाहां शियताय स्वाहां सम्मीलिष्यते स्वाहां सम्मीलंते स्वाहां सम्मीलिताय स्वाहां स्वप्स्यते स्वाहां स्वपते स्वाहां सुप्ताय स्वाहां प्रभोथ्स्यते स्वाहां प्रबुध्यंमानाय स्वाहा प्रबुद्धाय स्वाहां जागरिष्यते स्वाहां जाग्रंते स्वाहां जागरिताय स्वाहां शुश्रूषमाणाय स्वाहां शृण्वते स्वाहां श्रुताय स्वाहां वीख्यिष्यते स्वाहाँ॥५०॥

वीख्यंमाणाय स्वाहा वीख्यिताय स्वाहां स॰हास्युते स्वाहां सुञ्जिहांनाय स्वाहोजिहांनाय स्वाहां विवर्ध्स्यते स्वाहां विवर्तमानाय स्वाहा विवृत्ताय स्वाहों तथास्यते स्वाहोत्तिष्ठंते स्वाहोत्थिंताय स्वाहां विधविष्यते स्वाहां विधून्वानाय स्वाहा विधूताय स्वाहों त्क्र १ स्यते स्वाहो त्क्रामंते स्वाहोत्क्रांन्ताय स्वाहां चंक्रमिष्यते स्वाहां चंक्रम्यमाणाय स्वाहां चंक्रमिताय स्वाहां कण्ड्यिष्यते स्वाहां कण्ड्यमानाय स्वाहां कण्डूयिताय स्वाहां निकषिष्यते स्वाहां निकर्षमाणाय स्वाहा निकंषिताय स्वाहा यदत्ति तस्मै स्वाहा यत्पिबंति तस्मै स्वाहा यन्मेहंति तस्मै स्वाहा यच्छकृंत्क्रोति तस्मै स्वाहा रेतंसे स्वाहाँ प्रजाभ्यः स्वाहाँ प्रजननाय स्वाहा सर्वस्मै स्वाहाँ॥५१॥

अग्नये स्वाहां वायवे स्वाहा सूर्याय स्वाहुर्तमंस्यृतस्यर्तमंसि सृत्यमंसि सृत्यस्यं सृत्यमंस्यृतस्य पन्थां असि देवानां छायामृतस्य नाम् तथ्सृत्यं यत्त्वम्प्रजापंति्रस्यि प्रथमः प्रश्नः 21

यदंस्मिन्वाजिनींव शुभः स्पर्धन्ते दिवः सूर्येण विशोऽपो वृंणानः पंवते कृव्यन्पशुं न गोपा इर्यः परिज्मा॥ 52॥

-[२०]

This PDF was downloaded from http://stotrasamhita.github.io.

 ${\sf GitHub: \ http://stotrasamhita.github.io \ | \ http://github.com/stotrasamhita}$

Credits: http://stotrasamhita.github.io/about/